

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

Sect. 7. De Vi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

characterem in anima, qui per abnegationem fidei deleri non potest, ideò sunt & manent semper quoad vinculum indissolubilia. Dico quoque ad vinculum, nam quoad cohabitationem, tanquam propter adulterium spirituale dissolvi posse, inferius de separat. matrim. dicetur.

SECTIO VII.

DE VI.

SUMMARIÆ.

1. Differentia inter vim & metum.
2. Metus invalidat contractum matrimonialem.
3. Qui dicatur iustus metus.
4. Metus reverentialis an sit iustus.
5. Metus non incussus ad eliciendam obligationem, vel propriâ culpâ causatus non est iustus.

QUAMVIS *Vis* & *Metus* in proprijs terminis differant, eo quòd *vis* sit corporalis coactio de præsentis alicui illata, *metus* autem dicatur, mentis trepidatio instantis vel futuri periculi causâ, quia tamen utrobique tollitur libertas consensûs, ideò quod in contractibus de *vi* dicitur, de *metu* quoque cæteris paribus sentientum est, L. 1. §. seqq. ff. quòd metus causâ.

Porrò ex communi sententia gesta ex metu regulariter ipso jure valent, sed tantùm per sententiam judicis rescinduntur, habent enim causam obligationis, scilicet consensum, cum etiam voluntas coacta sit voluntas, L. si mulier. 21. §. penult. ff. quòd metus causâ. † Attamen commu-

nis etiam est sententia, hanc juris subtilitatem non attendi in spiritualibus, in quibus metu gesta ipso jure nulla sunt, præsertim in matrimonio, electionibus & votis, ad quorum substantiam non qualiscunque voluntas sufficit, sed omninò libera requiritur; specialiter verò circa matrimonium pulchram rationem assignat Panorm. in c. cum locum. 14. de sponsal. num. 7. nimirum, quod metus, præterquam quòd non significet omninò voluntariam conjunctionem Christi cum Ecclesia (quam Sacramentum matrimonij denotat.) adversetur etiam bonis matrimonij, ut bono prois, cum propter displicentiam coactus non intendat procreationi, & bono fidei, cum propter invitas nuptias conjuges facile labantur in adulterium. Sed ut metus faciat impedimentum, debet esse justus, & ad eligendam promissionem incussus.

Dico I. metum debere esse justum, qui scilicet in virum constantem cadat. c. ad audiendam, 4. de his que vi metusve. § c. l. 6. C. eod. cujus metus plura, passim in jure enumerantur exempla, ut carceris, servitutis, verberum, mortis, &c. l. 3. § 4. L. qui in carcerem. 22. ff. d. t. Licet autem jura loquantur de metu in virum cadente, nihilominus conditio personarum attendenda erit, ita ut levior metus in fœmina, quàm viro sufficiat, & idè ex parte mulieris requiritur metus, qui cadat in constantem mulierem, teste Panor. in d. c. cum locum. n. 6. & notabilem doctrinam ponit Barb. in collect. ad c. f.

cris. De his qua vi, &c. vers. pro resolutione. quòd ille dicatur justus metus, per quem aliquis eligit minus malum ad vitandum majus. Deinde nomine justus metus is intelligitur, qui contra bonos mores irrogatur, non quem Judex pro sua jurisdictione facit *l. 3. §. 1. ff. quod metus causa*, unde sine dubio valebit matrimonium, tamen si Judex Ecclesiasticus sponsum per arrestationem aut Censuras ad contrahendum matrimonium cum sponsa ad sponsæ instantiam compellat.

4 Celebris est quæstio, an *metus reverentialis* sit *justus metus*, an valeat matrimonium si liberi aut subditi propterea contraxerunt, quia ob reverentiam parentum vel dominorum non sunt ausi contradicere? Quòd talis metus justus non sit, videtur evinci posse ex *L. ad invidiam. C. quod metus causa l. fidejussor. 26. §. 1. De pignor, l. si Patre. 22. De ritu nupt. in quibus locis satis declaratur, quòd sola reverentia pro justo metu allegari nequeat. Econtrario æquè fortiter pugnat *l. pen. ff. De furtis. & l. 1. §. in summa. 6. ff. quarum rerum actio non datur. Ubi metus & nimia reverentia æquiparantur. In hac quæstione omissis aliorum sententijs breviter statuo, quòd reverentia superiori debita non indistinctè pro justo metu allegari possit, aliàs nullus foret locus efficaci contractui inter Dominum & subditum, vel in præsentia parentum, si prætensione reverentiæ quælibet cavillatio concederetur, quo sensu accipiendæ erunt**

leges

leges primitus allegatæ. Sin autem præter *reverentiam* alia insuper adminicula concurrant, ex quibus colligi possit, aliquem reverà fuisse invitum, ut inæqualitas contrahentium, periculosa minæ, importuna persuasiones, & ut verbo dicam, si modesta contradictio nihil juvisset, tunc *metus reverentialis* etiam pro *justo* metu habendus erit. *vid. Rota. apud Farinac. in decis. crim. Et test. decis. 242. Cov. de matrim. p. 2. c. 3. §. 6. n. 4. Fachin. 2. Controv. c. 96. Guttier. de matrim. c. 44. n. 31.*

Dico II. metum debere esse ad eliciendam obligationem seu promissionem incussum, quare valebit matrimonium, si propter delictum in carcerem conjectus, ad favorem Judicis & sui liberationem impetrandam cum ejusdem filia contrahat, vel si puella in periculo latronum vel naufragij constituta alicui ad se liberandum promittat matrimonium. *Arg. l. metum. 9. §. 1. ff. quod metus causa.* Illud etiam matrimonium valere probabile est, quod contractum est ab eo, quem Pater in delicto cum filia deprehendit, eique minitatus est mortem vel accusationem, nisi filiam duxerit, nam metus, in quem quis se propriâ culpâ conijcit, maximè si in compensationem damni illati exigat matrimonium, sicut in defloratione *jux. c. 1. Et 2. De adult. Et stupro.* non est satis justus ad matrimonium irritandum. *Guttier. de matrim. c. 76. n. 49.*

Præterea ex novâ constitutione Concilij Trid. *Sess. 24. de reform. matrim. c. 6.* inter raptorem

rem & raptam, quamdiu hæc in potestate raptoris manet, matrimonium consistere non posse, supra §. 4. de raptu sub n. 16. diximus, ubi plura de raptu.

SECTIO VIII. DE ORDINE.

SUMMARIA.

1. Ordines sacri dirimunt matrimonium.
2. Quæ pœna sint contrahentium in ordinib. sacris.
3. Matrimonium non dissolvitur per susceptionem Ordinum, sicut per ingressum monasterij. Et ordinatus efficitur irregularis.
4. In minoribus ordinibus validè contrahitur matrimonium.
5. In minoribus contrahens est ipso jure privatus suis beneficijs; fallit tamen si tantum sponsalia de futuro contraxit.

2 **C**Lerici in majoribus ordinibus constituti matrimonium contrahere nullatenus, possunt propter votum castitatis, quod Sacris ordinibus annexum est, & in quod suscipiendo Sacrum ordinem ipso facto consentire censentur, quamvis aliis verbis non exprimant, c. un. De voto in 6, Si defacto contrahere præsumplerint ad dimittendas mulieres & agendam pœnitentiam per suspensionis & excommunicationis censuram compellendi sunt c. 1. De cler. conjug. imò ex clem. un. De consang. & affin. Ipso facto excommunicationem incurrunt, fiuntque irre-